1918

Нездарма народ наш на бітвы хадзіў

Зоркі Героя́ў

Дзе б ні з'явіўся чалавек з Залатой зоркай Героя Савецкага Саюза, да яго адсёды прыхавала ўсеагульная ўвага. Мы глядзім на гэтых людзей з гордасцю і павагай, бо ведаем: — ім іх плячыма — подзвіг.

Уладзімір Ільіч Ленін гаварыў, што Савецкая Расія здольна даць не толькі адзіночак-герояў, што яна можа выгуляць гэтых герояў сотнямі, тысячамі. Папярэдзілася вешчае словам праўдзіва. Больш 11 тысяч удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў удастоены звання Героя Савецкага Саюза. За ратныя подзвігі 97 грамадзянам і нашай Магілёўскай вобласці было прысвоена гэта высокае званне. Два грамадзяны Хойніччыны: Міхаіл Карнеевіч Шліпенка і Якаў Ягоравіч Сусько здзейснілі сапраўды бессмяротныя подзвігі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

...Баявое сяброўства Шеена звязала двух сувязістаў Карасёва Івана і Шліпенку Міхаіла. Не адзін раз выконвалі яны адказныя даручэнні, выяўляючы друг друга ў бядзе. Калі страляніны ноч, у якім яны служылі, выйшаў на подзвіг, ад Кіева да Дняпра, — два сябры атрымалі адказныя заданні — устанавіць сувязь з правым берагам, куды высаджвалася падраздзяленне палка. Сувязісты плавіць былі, забраўшы з сабой радыёстанцыю, катушкі з кабелем і тэлефонныя апараты, пракладзіць дзве кабельныя лініі ад камандзірскага пункта да перадавой групы.

Шліпенка і іншы адзін сувязіст плылі ў адной лодцы. Карасёў — у другой. Кожны з іх прокладваў двухпровадную кабельную лінію, каб сувязь можна было падтрымліваць і пры пераправе цераз рэку.

Калі агонь праціўніка на лодках з савецкімі воінамі станавіўся асабліва моцным, камандзір палка пытаў:

— Як справы, ці ёсць страты? Шліпенка кожны раз дакладваў, што ўсё ў парадку. Дабраўшыся да берага, воины ўступілі ў бой. З радыёстанцыяй, катушкай кабеля, тэлефонным апаратам і аўтаматам выбраўся на берег і Шліпенка.

Першым яго заданнем было:

— Плацдарм занят, воінам замацавацца, рыхтуемся да адбіцця атак праціўніка.

Пачаўся бой. Фашысты нястрымна атакавалі, агонь артылерыі і кулямётаў амаль не спыняўся. Радыёстанцыя выйшла за строю, але яшчэ працавалі кабельныя лініі на ўчастках Шліпенкі і Карасёва. Сувязісты разумелі, адкуль асабліва моцна вядзе агонь артылерыя, кулямёты праціўніка, і тудзі ўзрад жа накіроўвалі агонь артылерыстаў палка і дывізіі. У скрытае зачішча сувязісты цягнулі неперадзёж у баку ад лініі стралкоў пекалкі несгараючых запалачкаў. Наіпаральнікі праціўніка зараз жа прыкмецілі закопчыкі і па гэтаму месцу фашысцкія артылерысты кінулі шалёны агонь. Праз некаторы час падраздзяленні пяхоты праціўніка рушылі ў атаку на пустыя акопы. Папярэдзіўшы па тэлефоне аб гэтым камандзіра, Шліпенка пачаў, пакуль вораг падыйшоў зусім блізко, і ўдаў камандзу. Не адзін дзесятак салдат і афіцэраў праціўніка быў забіты, астатнія адступілі.

Дзякуючы тэлефоннай сувязі камандзір палка надзейна кіраваў боем перадавой групы і перакрыўшай астатніх падраздзяленняў. І весь полк ужо ўвесь на правым беразе, гонім вірага ўсё далей і далей.

Калі Шліпенка разам са сваімі падраздзяленнем удзельнічаў у баях за Кіеў і Жытомір, нечакана з штаба дывізіі прыйшоў загад выехаць у Маскву. Ва Ўрачыстай цэрэмоніі Крамлёўскай залы Міхаіл Іванавіч Калінін уручыў воіну-сувязісту ордэн Леніна і медаль «Залатая Зорка», за подзвіг, здзейснены ў баях за Дняпр. Гэтага высокага звання быў удастоены і Карасёў, ураджанец Чаўускага раёна.

Камандаванне накіравала Шліпенку вучыцца. Пасля вучылішча знаў служыў ў Арміі, затым вучоба, але ўжо ў Акадэміі сувязі, якую ён закончыў таксама паспяхова. Па заканчэнні акадэміі падполкоўнік Міхаіл Карнеевіч Шліпенка працягваў службу ў войсках сувязі. Часта прыязджаў у родныя мясціны. Шліпенка сустракаўся і гутарыў з моладдзю.

— Калі гутарыш з моладдзю,— гаворыць Міхаіл Карнеевіч,— мае часта задаюць пытанне: ці з'яўляецца смеласць уродженай? Я адсёды адказваю так: смеласць і адважнасць не прыходзяць самі сабой, што мяне захтавалі быць адважным шчора, камсамол, жаўнеры, таварышы па зброі. Уся краіна рабіла мяне героем. І той, хто рабіў радыёстанцыю, абутматы і гранаты. І той, хто вырошчваў зерне для салдацкага хлеба. І той, хто матэрыял на пераміогу — наша слаўная Камуністычная партыя.

...Шмат ратных подзвігаў здзейсніў у час Вялікай Айчыннай вайны і наш земляк-хойнічанін Якаў Ягоравіч Сусько.

Лётчык-штурманік Якаў Сусько прыняў баявое хрышчэнне ў сакавіку 1943 года і хутка, праславіўшыся ў баях з праціўнікам, быў назначан камандзірам эскадрыльі «ІЛ-2». Група самалётаў-штурмавікоў пад камандаваннем Сусько рабіла налёты на аэрадромы, скапленні камвой сілы і тэхнікі нямецка-фашысцкіх войск. У кожным баі і атацы камуніст Сусько адсёды быў упэрадзе, паказваючы прыклад бесстрашшасці, адвагі і знаходлівасці. Пад яго камандаваннем эскадрылля зрабіла 1418 пасляўных баявых вылетаў.

Асабіста Якаў Сусько 113 разоў вылятаў на заданні, знішчыў 30 варожых танкаў, 120 аўтамашын, 22 гарматы, 27 мінамётных батарэй, 45 вагонаў і два паравозы, узарваў мосты, разбурыў дзве чыгуначныя станцыі, знішчыў на аэрадроме праціўніка 11 самалётаў.

За праяўленыя ў баях мужнасць і гераізм Якаву Ягоравічу Сусько Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР ад 29 чэрвеня 1945 года прысвоена званне Героя Савецкага Саюза.

Нарадзіўся ён у 1917 годзе ў вёсцы Чарнаўка Хойніцкага раёна. Пасля вайны дамабілізаваўся па стану здароўя. Закончыў педінстытут, партыйную школу і знаходзіцца на дыпламатычнай рабоце.

З часу заканчэння Вялікай Айчыннай вайны прайшло 22 гады. Ужо нарадзіліся, падрасталі і ўмужалі пакаленні, якія не ведае вайны. А подзвіг з герояміі сённяшніх дзён у Хойніцкім свеце вішчэ сучасніка ад ярасці ўзнадзіць тых, хто свой ідэалагічны баявой адвагай і мужнасцю выратаваў чалавецтва ад фашызму. Іх прыклад натхняе савецкіх людзей на праяўленні подзвігі ў імя перамогі камунізма.

М. ЛАСОЎСКІ.

(З матэрыялаў, дасланых на конкурс „Ад нашым мыцці, ад нашым краю").

На здымку: М. К. Шліпенка забяспечвае сувязь (здымак часоў Вялікай Айчыннай вайны).

Ад Сталінграда да Лінца

У нас у рэдакцыі набыкаў начальнік механічнага атрада па вытворчасці і выкліку арганізацыі утвараецца абкіраванне „Сельгастэхніка" Іван Іванавіч Тяткачоў. Ветэран Вялікай Айчыннай вайны, ён прайшоў баявы шлях ад Сталінграда да нямецкага горада Лінца і за адвагу і смеласць, праявленыя ў баях, узнагароджан ордэнам Чырвонай Зоркі, ордэнам Айчыннай вайны II ступені і многімі медалямі. Аб гераізме нашых воінаў у гады Вялікай Айчыннай

раякі Чорнай, вызвалілі горад Ціхвін.

У 1942 годзе па загаду Галоўнакамандуючага арганізоўваюцца асобныя знішчальныя супрацьтанкавыя дывізіёны, і я быў назначан намесніком камандзіра адзнага з дывізіёнаў па тэхнічнай частцы. На гэтай пасадзе я ваяваў да канца вайны.

было разбіта 400 фашысцкіх танкаў, захоплена каля 50 сораўных танкаў, якія аказаліся без паліва. На гэтай жа чыгуначнай станцыі мы вызвалілі больш трох тысяч юнакоў і дзяўчат, якіх хацелі ўгнаць у Германію.

Разграміўшы фашыстаў пад Сталінградам, [illegible]

Ласоўскі, М. Нездарма народ наш на бітвы хадзіў / М. Ласоўскі // Шлях Кастрычніка. — 1975.